

Nr 39

Utlåtande angående dels regleringen för budgetåret 1964/65 av utgifterna under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m., dels vissa i anslutning härtill väckta frågor.

Bankoutskottet får härmed avgiva utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående regleringen för budgetåret 1964/65 av utgifterna för riksdagen och dess verk m. m. (fjortonde huvudtiteln). I utlåtandet behandlar utskottet även följande till utskottet hänvisade motioner och framställningar:

- 1) likalydande motionerna I: 579 av herr *Hilding m. fl.* och II: 706 av herr *Lindahl m. fl.* om förstärkning av riksdagens upplysningstjänst, m. m.;
- 2) framställning från fullmäktige i riksgäldskontoret angående ny voteeringsanläggning för riksdagen;
- 3) framställning från styrelsen för riksdagsbiblioteket angående vissa lönegradsuppflyttningar;
- 4) framställning från delegerade för riksdagens verk rörande ändrad tjänste- och löneställning för byrådirektörerna vid riksdagens revisorers kansli.

Chefen för finansdepartementet har i statsverkspropositionen anfört, att riksgäldskontoret med skrivelse den 28 november 1963 överlämnat beräkningar rörande de anslag under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m., som bör upptas i riksstaten för budgetåret 1964/65. Jämte uppställning över anslagen har överlämnats specifikation, innefattande förslag till stater m. m.

Beträffande anslagsberäkningen inhämtas bl. a. följande av skrivelsen.

Arvoden till riksdagens ledamöter har i förhållande till beräkningarna för innevarande budgetår ökats med 300 000 kr. bl. a. på grund av ökade traktamenten.

Kostnaderna för riksdagstrycket har uppräknats med 250 000 kr. beroende på stegrade tryckningskostnader.

Under anslaget till *utgivande av särskilda publikationer* har beräknats kostnader för Uppslagsboken över riksdagens verksamhet med 45 000 kr. och för Utgivande av publikationer till representationsreformens 100-årsjubileum med 50 000 kr.

Anslaget till *utgivande av otryckta ståndsprotokoll* har beräknats till 85 000 kr., vilket belopp tillsammans med en den 31 oktober 1963 förefintlig anslagsbehållning på ca 137 000 kr. torde täcka såväl beräknade tryckningskostnader som redaktionsarvoden m. m. fram t. o. m. budgetåret 1964/65.

Under anslaget till *allmänt kyrkomöte* har upptagits ett formellt belopp av 1 000 kr.

Avlöningsanslagen till under huvudtiteln redovisade riksdagens verk har beräknats efter nu utgående grundlöner, allt i överensstämmelse med därom av finansdepartementet den 31 maj 1963 lämnade allmänna direktiv. I avslutning härtill har för samtliga verk anslagsposten till rörligt tillägg upptagits till 45 procent av grundlönekostnaderna för ordinarie och icke-ordinarie personal. Den särskilda posten Kompensation för höjda folkpensionsavgifter har slopats och avses i stället skola bestridas från anslagsposten till rörligt tillägg.

Vid beräkning av avlöningsanslaget under riksgäldskontoret har hänsyn tagits till det förslag angående översyn av riksgäldskontorets organisation, som den 17 oktober 1963 överlämnades till riksdagens bankoutskott. I förhållande till avlöningsanslaget för innevarande budgetår har anslaget minskats med 81 000 kr. Avlöningsanslaget under riksdagens ekonomibyrå har höjts med 31 000 kr. bl. a. beroende på nyanställning av vaktpersonal.

Pensionsanslagen har beräknats enligt nu gällande grunder. Under anslaget till pensioner åt efterlevande till riksdagsmän ingår premier till försäkringsbolag för grupplivförsäkring för riksdagens ledamöter med 85 000 kr. Anslaget till pensioner åt efterlevande till befattningshavare m. fl. har uppräknats med hänsyn till eventuella utbetalningar av försäkringsbelopp på grund av grupplivförsäkring för tjänstemän.

Omkostnadsanslagen under riksgäldskontoret och riksdagens ekonomibyrå har med hänsyn till belastningen ansetts böra höjas med resp. 25 000 kr. och 85 000 kr.

Under anslaget till *vinstutlottning i samband med ungdomens lönsparande* har beräknats medel för dels en ordinarie vinstutlottning med 950 000 kr. och dels för en extra vinstutlottning med 350 000 kr. Sistnämnda belopp har beräknats med utgångspunkt från Kungl. Maj:ts i prop. 1963: 190 framlagda förslag om anvisande av ett anslag å tilläggsstat I för budgetåret 1963/64 till kampanj för lönsparande. Den extra vinstutlottningen avses äga rum under våren 1965. Rätt att delta i densamma bör enligt kommittén för allmänna lönsparandet tillkomma envar till ungdomens lönsparande ansluten sparare, som under minst tre kalendermånader av tiden augusti t. o. m. december 1964 gjort överenskomna insättningar på sitt lönsparkonto och som den 31 december 1964 har inestående behållning på kontot. Vinstsumman vid den extra vinstutlottningen anses böra utgöra ett belopp, motsvarande en procent av nysparandet på samtliga ungdomens lönsparkonton under nyssnämnda femmånadersperiod.

Anslaget till *vinstutlottning i samband med allmänt lönsparande* har uppförts med 1 800 000 kr., vilket innebär en ökning med 50 000 kr. i förhållande till den första vinstutlottningen i maj 1963.

Anslaget till *arbetsgivarbidrag till den allmänna sjukförsäkringen m. m.* har beräknats i enlighet med lag om allmän försäkring m. m., varvid bidragsprocenten satts till 1,5. Anslaget till *arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggpensioneringen* har bl. a. med hänsyn till uttagsprocentens höjning från 6 till 7 procent höjts med 150 000 kr.

Följande anslag har uppförts i överensstämmelse med framställningar i särskilda skrivelser från vederbörande myndigheter m. fl., nämligen anslagen till *Riksdagens interparlamentariska grupp*, *Justitiebudsmannen och hans expedition*, *Militiebudsmannen och hans expedition*, *Riksdagens*

revisorer och deras kansli samt Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli.

Riksdagsbiblioteket har i skrivelse angående anslagsäskanden för budgetåret 1964/65 föreslagit att riksdagens upplysningstjänst organiseras som ett självständigt verk och därför uppdelat anslagsäskandena i två avsnitt, ett för riksdagsbiblioteket och ett för riksdagens upplysningstjänst. I riksgäldskontorets beräkning är anslagen i sin helhet redovisade under riksdagsbiblioteket.

Beträffande anslagsberäkningarna från Nordiska rådets svenska delegation har anförts, att rådet i februari 1964 sannolikt komme att lägga om sina arbetsformer, varför de framlagda beräkningarna vore provisoriska.

De nämnda skrivelserna har sedermera överlämnats till bankoutskottet.

För egen del har *departementschefen* anfört, att anslaget till Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond i enlighet med vad som anförts vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor torde böra beräknas till 122 000 kronor.

Riksgäldskontoret har med skrivelse den 24 april 1964 till utskottet inkommit med ny förslagsberäkning beträffande fjortonde huvudtiteln, innebärande höjningar av de av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagna anslagsbeloppen ävensom tillkomsten av ett nytt reservationsanslag, Anskaffande av ny voteringsanläggning. Avlönings- och pensionsanslagen för riksdagen, riksgäldskontoret, riksdagens ekonomibyrå, riksdagsbiblioteket, justitie- och militieombudsmännen och deras expeditioner, riksdagens revisorer och deras kansli samt Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli har omräknats i enlighet med den preliminära förhandlingsöverenskommelsen den 13 april 1964 mellan civildepartementet och stats-tjänstemännens huvudorganisationer. Härjämte har anslaget till Arvoden till riksdagens ledamöter i vad avser arvodesdelen uppräknats med de generella procenttilläggen.

Nordiska rådets svenska delegation har i skrivelse till utskottet den 22 april 1964 anmält, att dess anslagsbehov kan beräknas på grundval av ovannämnda provisoriska äskanden.

1:o) Riksdagen: Arvoden till riksdagens ledamöter. Under punkten 1 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till Riksdagen: Arvoden till riksdagens ledamöter anvisa ett förslagsanslag av 14 200 000 kr.

Riksgäldskontoret har i sin förnyade anslagsberäkning angivit anslagsbehovet till 14 940 000 kr.

Med biträdande av riksgäldskontorets förnyade anslagsberäkning hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till Riksdagen: Arvoden till riksdagens ledamöter ett förslagsanslag av 14 940 000 kr.

2:o) **Riksdagen: Reseersättningar till riksdagens ledamöter.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 2 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Riksdagen: Reseersättningar till riksdagens ledamöter* ett *förslagsanslag* av 1 750 000 kr.

3:o) **Riksdagen: Avlöningar till personal.** Under punkten 3 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till Riksdagen: Avlöningar till personal anvisa ett förslagsanslag av 2 100 000 kr.

Riksgäldskontoret har i sin förnyade anslagsberäkning angivit medelsbehovet till 2 225 000 kr.

Med biträdande av riksgäldskontorets förnyade anslagsberäkning hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Riksdagen: Avlöningar till personal* ett *förslagsanslag* av 2 225 000 kr.

4:o) **Riksdagen: Kostnader för riksdagstrycket, m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkterna 4—6 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa

a) till *Riksdagen: Kostnader för riksdagstrycket* ett *förslagsanslag* av 1 750 000 kr.;

b) till *Riksdagen: Utgivande av särskilda publikationer* ett *reservationsanslag* av 94 000 kr.;

c) till *Riksdagen: Utgivande av otryckta ståndsprotokoll* ett *reservationsanslag* av 85 000 kr.

5:o) **Riksdagen: Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp.** Under punkten 7 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till Riksdagen: Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp anvisa ett förslagsanslag av 65 000 kr.

Styrelsen för riksdagens interparlamentariska grupp har i sin den 20 november 1963 dagtecknade framställning till riksgäldsfullmäktige anfört bl. a. följande:

Statsanslaget till gruppen för budgetåret 1962/63, då den allmänna interparlamentariska konferensen hölls i Brazilia, var 110 000 kronor. För innevarande budgetår, då motsvarande konferens ägt rum i Belgrad, är statsanslaget 80 000 kronor. Med hänsyn bl. a. till att nästa interparlamentariska konferens skall hållas i Köpenhamn, anser styrelsen att statsanslaget till gruppen för budgetåret 1964/65 kan minskas till 65 000 kronor.

Vid 1964 års allmänna interparlamentariska konferens i Köpenhamn bör gruppen vara företrädd av sina båda rådsmedlemmar samt av tolv särskilt

utsedda medlemmar av gruppen. Vidare bör den svenska delegationen — liksom flertalet andra delegationer, däribland dem från övriga nordiska länder — biträdas av en sekreterare. Uppskattas kostnaderna för varje svensk deltagare i konferensen, som kan beräknas pågå nio till tio dagar, till 1 000 kronor, bli de totala kostnaderna för gruppens representation vid konferensen 15 000 kronor.

Ett nordiskt interparlamentariskt delegerademöte kan, bl. a. med hänsyn till den tid som förflutit sedan ett dylikt möte senast ägde rum, sannolikt komma att hållas i Helsingfors under loppet av nästa budgetår. Vid detta möte, som torde komma att pågå tre till fyra dagar, bör gruppen vara företrädd av sina fyra medlemmar av nordiska interparlamentariska förbundets råd samt av minst tolv särskilt utsedda medlemmar av gruppen. Även i detta fall är det av betydelse att den svenska delegationen biträdas av en sekreterare. Kostnaderna för gruppens deltagande i förevarande möte beräknar styrelsen till cirka 9 000 kronor.

Gruppens utgifter för budgetåret 1964/65, som beträffande övriga poster — bortsett från tidskrifter m. m. — är oförändrade i förhållande till budgetåret 1963/64, har av styrelsen sammanfattningsvis beräknats på följande sätt:

deltagande i interparlamentariska unionens arbete		
konferens	15 000	
råds- m. fl. möten	10 000	25 000
<hr/>		
bidrag till interparlamentariska unionen och dess general- sekretariat		13 800
deltagande i nordiska interparlamentariska förbundets ar- bete		
delegerademöte	9 000	
rådsmöte	1 000	10 000
<hr/>		
tidskrifter m. m.		700
representation		2 000
förvaltningskostnader		12 500
extra utgifter		2 400
		<hr/>
		Summa kr. 66 400

Efter avdrag för beräknade inkomster av medlemsavgifter återstår ett belopp av omkring 65 000 kr.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 7 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till Riksdagen: *Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp* ett förslagsanslag av 65 000 kr.

6:o) **Riksdagen: Övriga omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 8 framställda förslag hemställer utskottet,
att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Riksdagen: Övriga omkostnader* ett *förslagsanslag* av 725 000 kr.

7:o) **Allmänt kyrkomöte.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 9 framställda förslag hemställer utskottet,
att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Allmänt kyrkomöte* ett *förslagsanslag* av 1 000 kr.

8:o) **Riksgäldskontoret: Avlöningar.** Under punkten 10 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till Riksgäldskontoret: Avlöningar anvisa ett *förslagsanslag* av 2 271 000 kr.

Riksgäldskontoret har i sin förnyade anslagsberäkning angivit medelsbehovet till 2 407 000 kr.

Med biträdande av riksgäldskontorets förnyade anslagsberäkning hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Riksgäldskontoret: Avlöningar* ett *förslagsanslag* av 2 407 000 kr.

9:o) **Riksgäldskontoret: Kostnader vid emission av statslån, m. m.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkterna 11 och 12 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa

a) till *Riksgäldskontoret: Kostnader vid emission av statslån m. m.* ett *förslagsanslag* av 1 190 000 kr.;

b) till *Riksgäldskontoret: Övriga omkostnader* ett *förslagsanslag* av 300 000 kr.

10:o) **Riksdagens ekonomibyrå: Avlöningar.** Under punkten 13 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till Riksdagens ekonomibyrå: Avlöningar anvisa ett *förslagsanslag* av 1 089 000 kr.

Riksgäldskontoret har i sin förnyade anslagsberäkning angivit medelsbehovet till 1 157 000 kr.

Under förevarande punkt torde utskottet även få behandla de likalydande motionerna nr 579 i första kammaren av herr *Hilding m. fl.* och nr 706 i andra kammaren av herr *Lindahl m. fl.*, såvitt dessa motioner avser frågan om tillgången till skrivhjälp för riksdagens ledamöter. I motionerna har i detta hänseende hemställts, att riksdagen måtte genom vederbörande utskott begära utredning och förslag om utbyggnad av riksdagens skrivbyrå så att den utan kostnad för riksdagsledamöterna skall kunna utföra utskrifter för deras räkning i samband med riksdagsarbetet.

Beträffande motiveringen för den i motionerna gjorda hemställan hänvi-

sas till motionen II: 706. Övriga i motionerna framställda yrkanden behandlas nedan under punkten 13, Riksdagsbiblioteket: Avlöningar.

I sitt till utskottet avgivna remissutlåtande över motionerna anför *riksgäldsfullmäktige* i här förevarande fråga följande:

Fullmäktige har berört föreliggande spörsmål i sitt yttrande över författningsutredningens förslag. Fullmäktige underströk härvid angelägenheten av att de enskilda riksdagsledamöterna lämnas den service i olika hänseenden, som för fullgörande av riksdagsmannaupdraget kan anses påkallad. I första hand torde, framhöll fullmäktige, få övervägas en utvidgning av den skrivhjälp, som för närvarande genom riksdagens skrivbyrå tillhandahålls såväl enskilda riksdagsledamöter som partigruppernas sekretariat liksom att göra denna skrivhjälp kostnadsfri. Å andra sidan borde givetvis beaktas de svårigheter som torde föreligga att på ändamålsenligt sätt avgränsa ifrågavarande och andra serviceanordningar så att nyssnämnda syfte kunde uppnås till rimlig kostnad. Fullmäktige framhöll samtidigt att den rådande lokalbristen inom riksdagshuset länge ännu komme att utgöra ett besvärande hinder för utrymmeskrävande expansioner av serviceanordningar av skilda slag. — — — Ehuru lokalbristen för närvarande torde lägga hinder i vägen för en utbyggnad av skrivbyrån i enlighet med författningsutredningens intentioner, har fullmäktige i och för sig icke något att erinra mot att en utredning i frågan kommer till stånd i lämpligt sammanhang. En sådan utredning torde böra ankomma på fullmäktige.

Utskottet. En av grundtankarna bakom författningsutredningens föregående år framlagda reformförslag är strävan att effektivisera riksdagens arbetsformer. En sådan strävan måste omfatta även åtgärder för att förbättra riksdagsledamöternas arbetsmöjligheter vid utövandet av deras uppdrag i riksdagen. Författningsutredningen har ägnat denna fråga avsevärd uppmärksamhet. I sitt betänkande med motiv till förslaget till riksdagsordning (SOU 1963: 18) har utredningen i ett särskilt avsnitt behandlat vissa frågor rörande arbetsförhållandena inom riksdagen. I ett par särskilt publicerade bilagor (SOU 1963: 19) har utredningen ytterligare belyst hithörande spörsmål.

Såsom motionärerna framhåller har författningsutredningen ansett att ingen tvekan kan råda om att riksdagens ledamöter bör inom riksdagen ha tillgång till kostnadsfri skrivhjälp såväl för det interna riksdagsarbetet som för förbindelserna utåt med exempelvis valmän, partiorganisationer och myndigheter. Motionärerna finner det angeläget, att riksdagen utan att avvakta en mera omfattande reform av riksdagsarbetet och riksdagens personalorganisation söker ge sina ledamöter förbättrad tillgång till skrivhjälp, och föreslår att i detta syfte förutsättningarna för en förstärkning av riksdagens skrivbyrå skall utredas.

Utskottet delar författningsutredningens och motionärernas uppfattning att åtgärder bör vidtagas för att förbättra riksdagsledamöternas arbetsmöjligheter. Icke minst synes det vara betydelsefullt att det klart dokumenterade behovet av skrivhjälp blir tillgodosett. En utbyggnad av riksdagens skriv-

byrå ter sig i detta sammanhang naturlig. Utskottet är medvetet om att, såsom riksgäldsfullmäktige framhållit, den rådande lokalbristen inom riksdagshuset härvidlag skapar stora svårigheter; till detta spørsmål återkommer utskottet nedan i samband med frågan om en utbyggnad av riksdagens upplysningstjänst. Utskottet finner det likväl angeläget att det snarast blir prövat, vilka åtgärder som på kortare och längre sikt kan vidtagas för att i ökad utsträckning ställa skrivhjälp till förfogande. Utan att närmare taga ställning till de synpunkter på skrivarbetets organisation inom riksdagen som motionärerna framfört vill utskottet därför föreslå, att riksdagen ger riksgäldsfullmäktige i uppdrag att utreda frågan om skrivhjälp till riksdagens ledamöter. Utskottet förutsätter att vid denna utredning också de avgränsningsproblem tages upp som fullmäktige berört i sitt remissyttrande över motionerna. Såsom motionärerna framhållit bör även behovet av skrivhjälp åt partigruppernas sekretariat uppmärksammas.

Med biträdande av riksgäldskontorets förnyade anslagsberäkning och under hänvisning till vad ovan anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) för budgetåret 1964/65 anvisa till *Riksdagens ekonomibyrå: Avlöningar ett förslagsanslag* av 1 157 000 kr.;

b) med bifall till motionerna I: 579 och II: 706, såvitt nu är i fråga, uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att med beaktande av vad utskottet ovan anfört utreda frågan om skrivhjälp till riksdagens ledamöter.

11:o) **Riksdagens ekonomibyrå: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 14 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Riksdagens ekonomibyrå: Omkostnader ett förslagsanslag* av 550 000 kr.

12:o) **Riksdagens ekonomibyrå: Anskaffande av ny voteringsanläggning.** I skrivelse till bankoutskottet den 23 april 1963 har *riksgäldsfullmäktige* anfört följande:

Med bifall till därom av bankoutskottet i utlåtande nr 14/1962 gjord hemställan beslöt 1962 års riksdag uppdraga åt fullmäktige i riksgäldskontoret att med beaktande av vad utskottet anfört vidtaga anstalter för att säkerställa funktionssäkra voteringsapparater i riksdagens kamrar.

Bankoutskottet hade i nyssnämnda utlåtande i anledning av en motion i ämnet (II: 12) av herrar Enskog och Boija anfört följande:

»Voteringsapparaterna i kamrarna togs i bruk 1935. Enligt vad utskottet under hand inhämtat är apparaterna numera så pass förslitna att ett utbyte av anläggningarna torde vara behövt inom en snar framtid. Detta har uppgetts särskilt gälla beträffande andra kammarens voteringsapparat. Under sådana förhållanden finner utskottet påkallat att erforderliga åtgärder nu vidtagas för att säkerställa funktionssäkra voteringsapparater i riksdagen.

gens kamrar. Åt fullmäktige i riksgäldskontoret bör lämpligen anförtros att undersöka och besluta i denna fråga.

Fullmäktige i riksgäldskontoret bör bemyndigas att uppta underhandlingar om konstruktion av nya apparater. Därvid kan de önskemål beträffande voteringsapparaternas utformning som framförts i förevarande motion utgöra en utgångspunkt. Därest fullmäktige skulle finna att de nuvarande anläggningarnas tillstånd eller den tid en nytillverkning skulle kräva påkallar en omedelbar beställning, bör de vara oförhindrade att efter andedsförfarande föranstalta om att tillverkning av nya apparater igångsättes.

Vid prövningen av förevarande fråga i dess olika aspekter bör eftersträvas att nå lösningar som medger att voteringsanläggningarna med så låga kostnader som möjligt kan anpassas till de ändringar av riksdagslokalerna, vilka kan föranledas av författningsutredningens kommande förslag.

I fullmäktiges uppdrag bör jämväl ingå att vidtaga åtgärder för att under tiden intill dess nya voteringsanläggningar färdigställts de nuvarande anläggningarna fungerar på ett tillfredsställande sätt. Fullmäktige bör även om så utan större ingrepp låter sig göra, komplettera anläggningarna med för den enskilde ledamoten bättre lämpade anordningar för kontroll av avgiven röst.»

Med anledning av riksdagens ovannämnda beslut och sedan konstaterats, att en utbyggnad eller omändring av den nuvarande anläggningen icke lämpligen kunde komma ifråga, bl. a. med hänsyn till att anläggningens ledningar numera enligt anlita expertis är förtorkade och rörliga komponenter nedslitna och därför icke medger tillräcklig driftsäkerhet för framtiden, uppdrog riksgäldskontoret åt L. M. Ericssons Svenska Försäljningsaktiebolag (i det följande benämnt L. M. Ericsson) att inkomma med anbud och programhandlingar för en helt ny voteringsanläggning. Härvid skulle enligt bankoutskottets här ovan återgivna uttalande de önskemål beträffande voteringsapparaternas utformning, som framförts av de nämnda motionärerna, utgöra en utgångspunkt. Dessa önskemål avsåg i huvudsak följande:

1. räkneverket borde vara mer tillförlitligt och arbeta snabbare,
2. i varje pulpet borde genom en lampsignal verifieras hur vederbörande ledamot röstat och vidare borde finnas möjlighet att vid felröstning korrigera detta,

3. fotograferingsutrustningen borde vara smidigare och arbeta snabbare.

L. M. Ericsson har nu, efter omfattande konstruktionsarbeten och marknadsundersökningar för leverans av komponenter till anläggningen, till riksgäldskontoret inkommit med program och kostnadsförslag avseende en komplett voteringsanläggning, som kan utnyttjas samtidigt av båda kammarna men som, i händelse ett enkammersystem införes, på ett enkelt sätt och utan någon mer avsevärd kostnad kan modifieras för ett sådant system.

Den sålunda offererade anläggningen består av en central utrustning för uppsamling och bearbetning av avgivna röster samt en televisionsutrustning inom vardera kammaren för distribution av voteringsresultaten. Varje ledamots bänkplats utrustas med en tryckknappssats innehållande 4 st. tryckknappar och kontrollampor.

Den nya anläggningens konstruktion i detalj framgår av lämnade redogörelser och ritningar. Alla uttryckta önskemål har tillgodosetts. Sålunda kan ledamot korrigera sin röstning genom särskild korrigeringsknapp i bänken; hur han röstat framgår av en signallampa på samma plats och på resultatet får man vänta i 2 sekunder i stället för nuvarande 30. Räkneverket med

röst-siffrorna i kammaren ersättes med televisionsmottagare, till vilka kamera i apparatrummet överför resultatet. Anläggningen har med sikte på framtiden kompletterats med televisionsutrustning för överförande av röst-siffrorna till olika delar av huset samt även till kanslihuset om så skulle önskas. Genom bildväljare hos talman eller sekreterare kan i televisionsmottagarna visas förutom röstresultatet även bild av talmannen eller talare från vardera kammare. Röstresultatet erhålles omedelbart på fotografisk väg. Mångfaldigande av fotografiet måste dock ske på konventionellt sätt.

Hela anläggningen offereras till ett pris av cirka 1 400 000 kr. netto. I leverantörens åtagande ingår ej snickeriarbeten i bänkar, infällning av TV-mottagare samt tillverkning av skåp för protokolltablåer och kamera. Ifrå-gavarande arbeten är emellertid av den art att de med fördel torde till huvudsaklig del kunna utföras av ekonomibyråns egen snickeripersonal. En anläggning, som från början beräknats för ett enkammersystem och 300 riksdagsledamöter, skulle enligt anbudsgivaren betinga omkring 300 000 kr. lägre kostnad. Det bör emellertid vid en jämförelse mellan de båda kostnadssummorna beaktas, att viss utrustning, som ej skulle komma till omedelbar användning vid övergång från två kamrar till enkammersystem, ej kan betraktas som helt överflödigt utan kan användas för utökning och reservmateriel.

Likvid skall enligt anbudet erläggas med en tredjedel av anbudssumman vid anbudets antagande och med en tredjedel, då huvudsakliga delen av leveransen fullgjorts, varefter slutlikvid skall ske, då leveransen fullgjorts, vilket beräknas ha skett cirka 20 månader efter orderingången. Då inkoppling av anläggningen måste förläggas till ett sommaruppehåll, innebär detta att hela anläggningen blir färdig att tagas i bruk under hösten 1966.

Fullmäktige har underställt Kungl. telestyrelsens tekniska byrå för expertgranskning L. M. Ericssons förevarande anbud med programhandlingar och har från chefen för byrån erhållit följande utlåtande:

»Vid granskning av anbud med programhandlingar för ny voteringsanläggning har jag noterat att den skisserade anläggningen uppbygges med komponenter, som är väl kända och ger god driftsäkerhet. De beskrivna kontrollanordningarna som inarbetats i systemet kommer att medge enkel övervakning av anläggningens funktion. Anläggningen har försetts med möjligheter till framtida utbyggnad av TV-nätet och utrustningen i sin helhet kan med enkla medel anpassas för enkammersystem.

Offererat pris 1 400 000 kronor synes skäligt med tanke på att anläggningen är av engångskaraktär och får bära hela kostnaderna för systemutformning och konstruktion. Montagearbetet beräknas bli krävande och erfordra viss övertid då anläggningen skall installeras under sommaruppehållet. I kostnaderna ingå icke objektiv för de 7 TV-kamerorna enär objektiven måste utprovas på plats med hänsyn till ljusförhållanden och önskad bildavgränsning. Kostnaden för erforderliga objektiv uppskattas till c:a 7 000: —.»

Fullmäktige har vidare inhämtat, att talmanskonferensen vid sammanträde den 23 innevarande april med hänsyn till den nuvarande voteringsanläggningens nedslitna skick och den relativt långa tid, som kan komma att förflyta innan ett enkammersystem eventuellt blir infört, funnit erforderligt, att åtgärder snarast vidtoges för anskaffande av en helt ny voteringsanläggning, som kunde utnyttjas av båda kamrarna men vara lätt apterbar för ett enkammersystem, i huvudsaklig överensstämmelse med L. M. Ericssons föreliggande anbudshandlingar.

I anslutning härtill torde fullmäktige, som helt delar talmanskonferensens sålunda uttalade mening, böra bemyndigas att besluta i frågan. Härvid må nämnas, att L. M. Ericsson på förfrågan meddelat, att bolaget, sedan hela voteringsanläggningen levererats men ej inmonterats, är berett att, före installationen och under förutsättning att ett införande av enkammarsystem vid denna tid framstår som nära förestående, undersöka huruvida den nuvarande anläggningen skulle kunna fortfarande utnyttjas till dess den nya riksdagen kan träda i funktion. Om detta visar sig vara fallet har bolaget förklarat sig villigt att på villkor, varom överenskommelse då får träffas mellan riksgäldskontoret och bolaget, återtaga den utrustning och den materiel i övrigt av den levererade anläggningen, som då skulle bli obehövlig.

Kostnaderna för den nya voteringsanläggningen torde lämpligen böra uppdelas på tre budgetår (1964/65—1966/67) och utgå från ett särskilt reservationsanslag under XIV huvudtiteln, förslagsvis benämnt Riksdagens ekonomibyrå: Anskaffande av ny voteringsanläggning. För budgetåret 1964/65 torde anslaget böra uppföras med ett belopp av 475 000 kr.

Under återopande av det anförda får fullmäktige, med överlämnande av L. M. Ericssons förenämnda förslag till voteringsanläggning, föreslå att bankoutskottet ville hos riksdagen hemställa, att riksdagen måtte

1. bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att besluta om anskaffande av en ny voteringsanläggning i huvudsak enligt det föreliggande förslaget,
2. på riksstaten för budgetåret 1964/65 under XIV huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 475 000 kr. till Riksdagens ekonomibyrå: Anskaffande av ny voteringsanläggning.

Utskottet. Med tillstyrkande av riksgäldsfullmäktiges förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må

- a) bemyndiga fullmäktige i riksgäldskontoret att besluta om anskaffande av en ny voteringsanläggning i huvudsak enligt det i förevarande framställning redovisade förslaget;
- b) för budgetåret 1964/65 anvisa till *Riksdagens ekonomibyrå: Anskaffande av ny voteringsanläggning* ett *reservationsanslag* av 475 000 kr.

13:o) **Riksdagsbiblioteket: Avlöningar.** Under punkten 15 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till Riksdagsbiblioteket: Avlöningar anvisa ett förslagsanslag av 743 000 kr.

Riksgäldskontoret har i sin förnyade anslagsberäkning angivit anslagsbehovet till 787 000 kr.

Styrelsen för riksdagsbiblioteket har i sin den 13 november 1963 dagtecknade petitaframställning till riksgäldskontoret föreslagit, att riksdagens upplysningstjänst skall organiseras som ett självständigt verk, och med hänsyn härtill delat upp sina äskanden i två avsnitt, för riksdagsbiblioteket och för riksdagens upplysningstjänst. Beträffande upplysningstjänsten anför styrelsen:

På förslag av författningsutredningen inrättades 1955 en upplysnings-tjänst inom riksdagsbiblioteket, avsedd för riksdagens ledamöter. För verksamheten avdelade biblioteket en bibliotekarie, vilken som biträde erhöll en extra tillfälligt anställd assistent. Biblioteket ställde dessutom skriv- och vaktmästarhjälp till förfogaande och upplät lokaler samt möjlighet till fotokopiering. Verksamheten har oavslått vuxit, vilket belyses av följande tabell:

År	Totalantalet frågor	Härav skriftligt besvarade
1955	81	46
1956	95	59
1957	153	36
1958	237	68
1959	303	99
1960	412	174
1961	618	281
1962	999	425

Fördelningen på månaderna januari—oktober för de två senaste åren framgår av följande tabell:

	Totalantalet frågor	
	1962	1963
jan.	168	168
febr.	104	148
mars	118	176
april	74	125
maj	118	140
juni	21	30
juli	19	33
aug.	27	37
sept.	26	34
okt.	90	133

Denna snabba ökning, som tagit bibliotekets resurser i växande anspråk, har på olika sätt föranlett en rad åtgärder. Genom riksdagens beslut har från och med den 1 juli 1962 en extra bibliotekariebefattning i lönegrad 25 inrättats och från och med den 1 juli 1963 en extra förste byråsekreterarebefattning i lönegrad 21, vartill kommer en extra biblioteksassistentbefattning i lönegrad 11 och en extra biblioteksbiträdesbefattning i lönegrad 7 från och med den 1 juli 1962 jämte en extra expeditionsvaktbefattning i lönegrad 7 från och med den 1 juli 1963, av vilka den sistnämnda befattningen ej kunnat besättas med lämplig person. Härtill kommer ett växlande antal extra assistenter, som delvis också sysselsatts med registrering av riksdagstrycket, sedan biblioteksstyrelsen uppdragits huvudmannskapet för detta.

Bibliotekets i sig själva otillräckliga lokaler har i växande utsträckning måst ställas till förfogande, vilket föranlett arbetsplatsers inrättande för bibliotekspersonal i galleriet och i styrelsens rum, vilka ur flera synpunkter visat sig olämpliga. Samtidigt har biblioteket till förmån för riksdagens stenografer fått upplåta arbetsplatser i våningen ovanför handbiblioteket. Det enda tillskott, som erhållits ifråga om utrymme för arbetsplatser, är det s. k.

lilla sammanträdesrummet, där minst två befattningshavare i upplysnings-tjänsten varit placerade. Hela bibliotekets personal har också direkt eller indirekt måst ställa tid till upplysningstjänstens förfogande till förfång för det ordinarie biblioteksarbetet, vilket i sin tur ogynnsamt påverkat tjänst-barheten i olika avseenden.

Författningsutredningen, på vars initiativ upplysningstjänsten inrättades 1955, har i 1963 års framlagda betänkanden upptagit frågan till behandling. Utredningen föreslår dels att upplysningstjänsten skiljes från biblioteket och inrättas som ett särskilt riksdagens verk under biblioteksstyrelsen och dels att upplysningstjänsten förstärkes.

De föreslagna bestämmelserna beträffande den förstnämnda punkten återfinnes i 6 kap. § 5 i förslaget till riksdagsordning som lyder (SOU 1963: 16 s. 96.):

»Riksdagsbiblioteket och riksdagens upplysningstjänst stå under ledning av en gemensam styrelse, bestående av ordförande och suppleant för honom, utsedda av regeringen, samt två ledamöter och en suppleant för envar av dem, valda av riksdagen för varje valperiod.

Närmare bestämmelser om biblioteket och dess uppgifter samt om upp-lysningstjänsten meddelas av riksdagen i särskilt reglemente.»

I tvåkammaralternativet är »riksdagen» i slutet av första stycket utbytt till »riksdagens valnämnd». (SOU 1963: 16 s. 135.)

Till stöd för sitt förslag anför författningsutredningen följande (SOU 1963: 18 s. 210 f.):

»Enligt utredningens mening kan det nu ej råda något tvivel om att den upplysningstjänst för riksdagens ledamöter som på försök inrättades 1955 visat sig fylla ett väsentligt och varaktigt behov. Dess tjänster har efterfrå-gats i allt större utsträckning och samtliga riksdagsgrupper har i skrivelse till utredningen förordat en förstärkning av upplysningstjänsten. Tiden sy-nes därför vara inne att ge denna verksamhet en mera fast organisation och personella resurser svarande mot nu anmälda behov. För att tillgodose den erforderliga specialiseringen i fråga om den experthjälp som skall stå riks-dagsledamöterna till buds torde som ett minimum krävas att, vid sidan om föreståndartjänsten, finnes tre kvalificerade befattningshavare inriktade på skilda områden. Därutöver bör assistenter kunna anställas i den omfattning förhållandena påkallar. För en verksamhet av detta slag är, det bör särskilt understrykas, tillgången på kvalificerad personal av avgörande betydelse. Saknas sådan personal, lönar det sig ej att begära hjälp av upplysnings-tjänsten i mera krävande sammanhang; finns kvalificerad personal att till-gå, blir det däremot naturligt att utnyttja den även för mera omfattande uppgifter. Utan att ingå på frågan om berörda tjänsters lönegradsplacering vill utredningen endast erinra om lönefrågans vikt med hänsyn till ange-lägenheten av att till upplysningstjänsten förvärva lämpliga befattnings-havare.

Utredningens förslag rörande upplysningstjänstens personalorganisation står i visst samband med vad som nedan anføres om partigruppernas sekre-tariat. Förslaget förutsätter att dessa sekretariat, direkt eller indirekt, skall kunna utnyttja upplysningstjänsten. Möjligt är att bland annat härigenom kraven på upplysningstjänsten inom en nära framtid blir så stora att den förordade personalförstärkningen kommer att framstå som otillräcklig. Ef-tersom utredningens förslag i övrigt förutsätter en förstärkning av den tjänstemannakår som står till riksdagens förfogande — bland annat gäller

detta utskottens kanslier — torde emellertid den samlade effekten av de olika åtgärderna bära avvaktas, innan en ytterligare utbyggnad av upplysningstjänsten överväges.

Den allmänna uppläggning som verksamheten vid riksdagens upplysningstjänst under de gångna åren erhållit synes utredningen vara ändamålsenlig och väl avvägd. Hittills tillämpade, av biblioteksstyrelsen beslutade provisoriska reglemente bör ersättas av ett av riksdagen antaget reglemente. Även om upplysningstjänstens personal i stor utsträckning utnyttjar bibliotekets resurser, är de uppgifter som denna personal ställs inför och de kvalifikationskrav den skall uppfylla väsentligen andra än de som möter inom den vanliga biblioteksarkiären. Organisatoriskt sett synes därför upplysningstjänsten bära bilda en i förhållande till riksdagsbiblioteket självständig enhet. Garantier för erforderlig samordning av upplysningstjänstens och bibliotekets verksamhet bör lämpligen kunna skapas genom att upplysningstjänsten står under ledning av samma styrelse som riksdagsbiblioteket (se FRO 6 kap. 5 §). Framhållas må slutligen, att i samband med en utbyggnad av upplysningstjänsten dess lokalbehov också måste tillgodoses.»

I likhet med författningsutredningen vill styrelsen understryka den nära samhörigheten och sambandet mellan upplysningstjänstens och låneexpeditionens arbete. En del av upplysningstjänstens arbete är till sin karaktär sådant, att sådant arbete även utföres av låneexpeditionen, vars bristfälliga lokala och personella resurser hindrar dess utökning och effektivisering. Bibliotekets låneexpedition bedriver inom sin ram en upplysningstjänst. Styrelsen vill i detta sammanhang erinra om att 1954 års riksdagsbiblioteksutredning föreslog, att bibliotekets yttre tjänst borde omfatta både låneexpeditionen och upplysningstjänsten, båda underställda förste bibliotekarien.

Skälet för en separation mellan upplysningstjänsten och biblioteket finner författningsutredningen i kravet på en för upplysningstjänsten avvikande lönesättning. Styrelsen kan ej undertrycka den farhågan, att bibliotekets ogynnsammare lönesättning härvidlag kommer att i ännu högre grad än tidigare försvåra eller rentav omöjliggöra en tillfredsställande rekrytering. Biblioteket måste av sina amanuenser enligt gällande reglemente kräva licentiatexamen, om ej dispens medgives. Sannolikheten för att biblioteket skall kunna rekrytera och behålla dugliga amanuenser med högre kompetens men med sämre lön och befordringsutsikter än upplysningstjänstens motsvarande befattningshavare tvingas styrelsen bedöma som ringa, vilket vid förslaget realiserande måste föranleda en omprövning av bibliotekets lönesättning.

Styrelsen, som dock ej motsätter sig författningsutredningens förslag, önskar särskilt understryka lokalfrågan. Upplysningstjänstens lokalbehov måste tillgodoses av riksdagen. Om detta villkor ej uppfylles, måste styrelsen anmäla, att förslaget ej låter sig realiseras, vartill kommer att det är oundgängligt, att biblioteket återfår upplåtna lokaler. Styrelsen föreslår, att upplysningstjänsten erhåller stora sammanträdesrummet och skrivbyråns rum med tillhörande korridor, vilka lokaler är lämpligt belägna och tills vidare torde kunna inrymma den föreslagna upplysningstjänsten.

Styrelsen föreslår att upplysningstjänstens chef placeras som byråchef och att ytterligare två förste byråsekreterartjänster inrättas. Härutöver föreslås en amanuens, närmast avsedd för riksdagsregistret, en assistent och två skrivbiträden samt två expeditionsvakter.

För här angivna personaluppsättning har styrelsen beräknat avlöningskostnaderna till 231 000 kr. Avlöningskostnaderna för riksdagsbiblioteket exklusive upplysningstjänsten har upptagits till 512 000 kr. Sistnämnda be-
lopp innefattar även arvoden till den gemensamma styrelsen.

Styrelsen har till sina äskanden fogat ett förslag till reglemente för riksdagens upplysningstjänst, för vilken hittills gäller ett av styrelsen år 1955 utfärdat provisoriskt reglemente. Enligt förslaget avses vad som stadgas i reglementet för riksdagsbiblioteket i stor utsträckning äga motsvarande tillämpning på upplysningstjänsten. Beträffande upplysningstjänstens uppgifter innehåller förslaget följande (§ 1):

Riksdagens upplysningstjänst åligger främst att biträda riksdagens ledamöter med insamling, sammanställning och bearbetning av informationsmaterial av betydelse för deras offentliga verksamhet.

Upplysningstjänsten skall vidare, i den mån den i första stycket avsedda uppgiften icke härigenom eftersättes, lämna motsvarande bistånd åt riksdagens utskotts- och delegationskanslier samt riksdagsgruppernas sekretariat.

Frågan om en förstärkning av riksdagens upplysningstjänst beröres även i de likalydande motionerna I: 579 och II: 706, vilka delvis behandlats under punkten 10 ovan. I motionerna hemställs, såvitt nu är i fråga, att riksdagen måtte besluta om en utbyggnad av upplysningstjänsten, varvid två kvalificerade befattningar tillkommer från och med den 1 juli 1964. Beträffande motiveringen för denna hemställan hänvisas till motionen II: 706.

Över de av styrelsen för riksdagsbiblioteket avgivna anslagsäskandena samt över nyssnämnda motioner har utskottet inhämtat yttranden från riksgäldsfullmäktige, delegerade för riksdagens verk och lönenämnden för riksdagens verk. Över motionerna har därjämte styrelsen för riksdagsbiblioteket avgivit yttrande.

Riksgäldsfullmäktige erinrar om att fullmäktige nyligen berört frågan om riksdagens upplysningstjänst i ett yttrande till chefen för justitiedepartementet över författningsutredningens förslag till författningsreform. Fullmäktige har i detta yttrande anfört följande:

Fullmäktige delar för sin del uppfattningen angående värdet av upplysningstjänsten och har i och för sig icke något att erinra mot att denna nu i mera fasta former tillföres en rimlig förstärkning av kvalificerad personal, varvid emellertid för den närmast överblickbara framtiden måste beaktas, att ytterligare lokaler för upplysningstjänsten inom riksdagshuset kan ställas till förfogande endast på bekostnad av andra angelägna lokalbehov. Vidare bör framhållas, att som underlag för en ytterligare personalförstärkning och för ett fastställande av riktlinjer för den fortsatta verksamheten, torde erfordras en närmare analys och värdering av hittillsvarande erfarenheter, bl. a. avseende uppdragets karaktär. Då upplysningstjänsten ännu måste betecknas som en relativt ny företeelse, torde även av detta skäl en viss försiktighet vid utbyggnaden vara tillrådlig, och särskilt angeläget torde vara att de föreskrifter, som skall reglera upplysningstjänsten, ges en

så vitt möjligt uttömmande men på samma gång strikt och koncis utformning, så att verksamheten icke utvecklas på ett okontrollerbart och ej avsett sätt.

Författningsutredningens förslag om att organisatoriskt skilja upplysningstjänsten från riksdagsbiblioteket, låt vara under en gemensam styrelse men med olika chefer, och att sålunda tillskapa ytterligare en relativt självständig förvaltningsenhet inom riksdagshuset, kan fullmäktige däremot ej biträda. De skäl, som anföres härför, finner fullmäktige ej tillräckligt bärande. Ett fortsatt organisatoriskt samgående med riksdagsbiblioteket, som ju upplysningstjänsten under alla förhållanden måste repliera på, torde enligt fullmäktiges mening skapa bästa förutsättningar för ett rationellt utnyttjande av den biblioteksstyrelsen och överbibliotekarien underställda personalen i dess helhet utan att effekten på upplysningstjänsten därav skulle bli lidande.

Till dessa uttalanden fogar fullmäktige med anledning av biblioteksstyrelsens framställning vissa kompletterande synpunkter. Särskilt säger sig fullmäktige vilja understryka sitt uttalande angående vikten av att upplysningstjänsten icke utvecklas på ett okontrollerbart och ej avsett sätt. Fullmäktige uttalar i anslutning härtill:

Ur denna synpunkt har fullmäktige icke kunnat finna det framlagda förslaget till reglemente för upplysningstjänsten helt tillfredsställande. Sålunda anges i reglementets § 1, att upplysningstjänstens åliggande främst skall vara att biträda riksdagens ledamöter med insamling, sammanställning och bearbetning av informationsmaterial av betydelse för deras offentliga verksamhet. Denna formulering, som avsevärt skiljer sig från hittills tillämpade provisoriska reglemente, synes fullmäktige ägnad att skapa oklarhet beträffande gränserna för upplysningstjänstens verksamhetsområde. Särskilt torde kunna ifrågasättas, huruvida »bearbetning av informationsmaterial» är en uppgift, som lämpligen bör åläggas riksdagens upplysningstjänst; termen »sammanställning» torde väl täcka vad som i detta sammanhang rimligen kan åläggas upplysningstjänsten. Vidare synes en avgränsning böra ske såtillvida, att äskat informationsmaterial bör vara av betydelse främst för riksdagsmannauppdragets fullgörande; formuleringen »av betydelse för deras offentliga verksamhet» är således enligt fullmäktiges förmenande alltför vittsyftande. De exemplifieringar, som anges i § 2 av nuvarande provisoriska reglemente men som ej återfinnes i det nya reglementsförslaget, anser fullmäktige vidare vara av värde för en precisering av verksamhetens omfattning. Fullmäktige har härjämte observerat, att i reglementsförslaget uteslutits vissa i nuvarande provisoriska reglemente intagna allmänna bestämmelser för upplysningstjänsten, bl. a. att tjänsten skall vara politiskt objektiv. Även om dessa bestämmelser, och särskilt den sistnämnda, i stort sett kan anses vara av mer eller mindre självklar natur, synes dock tillvaron av sådana föreskrifter ägnade att i sin mån bidra till att klargöra upplysningstjänstens omfattning och natur.

Med hänsyn till vad sålunda anförts vill fullmäktige i vart fall ifrågasätta en omarbetning av det föreslagna reglementet för upplysningstjänsten i här ovan berörda hänseenden. Huruvida ett särskilt, mera fullständigt reglemente för upplysningstjänsten är påkallat, blir naturligtvis i sista hand beroende på om upplysningstjänsten kommer att skiljas ut från riksdagsbiblioteket eller icke.

Beträffande förslaget till personalorganisation för upplysningstjänsten uttalar fullmäktige:

Det är otvivelaktigt, att upplysningstjänsten befinner sig i ett skede av stark expansion och att det därför torde vara nödvändigt att successivt tillföra densamma en rimlig förstärkning, särskilt av kvalificerad personal. Fullmäktige har, såsom framgår av ovan återgivna yttrande över författningsutredningens förslag, i detta sammanhang efterlyst en närmare analys och värdering av de hittillsvarande erfarenheterna av upplysningstjänstens verksamhet bl. a. såsom underlag för en bedömning av den erforderliga personalorganisationen. Fullmäktige anser sålunda icke tillfyllest att härvid allenast utgå från det registrerade totalantalet ärenden. Då upplysningstjänsten ännu måste betecknas som en relativt ny företeelse har fullmäktige även av denna anledning ansett skäl föreligga att tillråda en viss försiktighet tills vidare vid utbyggnaden av upplysningstjänsten. Det bör sålunda tillses, att organisationen icke blir feldimensionerad och därmed onödigt kostsam. Fullmäktiges förord för ett fortsatt samgående med riksdagsbiblioteket tjänar samma syfte; dessutom torde ett bibehållande av den nuvarande ordningen vara ägnat att underlätta rekryteringen av personal till den egentliga bibliotekstjänsten.

Utöver dessa mer allmänna uttalanden har fullmäktige icke ansett sig böra ingå i en närmare bedömning av i vilken utsträckning en personalförstärkning kan vara motiverad eller av frågan om lönegradsplaceringen för de olika ifrågasatta tjänsterna. Fullmäktige anser sig dock, bl. a. mot bakgrund av att fullmäktige motsätter sig förslaget om utbrytning av upplysningstjänsten ur riksdagsbiblioteket, icke för närvarande kunna förorda en högre placering än i A 27 för upplysningstjänstens föreståndare.

Fullmäktige går därefter in på frågan om lokaler för upplysningstjänsten:

Biblioteksstyrelsen har särskilt understrukt lokalfrågans betydelse för en utbyggnad av upplysningstjänsten. Om denna ej får sitt lokalbehov tillgodosett, är detta enligt styrelsen liktydigt med att styrelsens förslag till förstärkning av upplysningstjänsten icke för närvarande är realiserbart. Med anledning härav får fullmäktige erinra om att den nuvarande lokalbristen inom riksdagshuset är besvärande för alla inom riksdagshuset arbetande, således ej blott för riksdagsbiblioteket och upplysningstjänsten, samt att en definitiv lösning av lokalfrågan icke torde kunna uppnås annat än på längre sikt, eventuellt i samband med ombyggnad av riksdagshuset och inspråktagande av riksbankens lokaler för riksdagens behov. Fullmäktige har — delvis med föranledande av uttalanden av bankoutskottet i samband med behandlingen under hösten 1963 av frågan om riksdagsledamöternas arbets- och bostadsförhållanden — låtit, bl. a. genom sonderingar hos kungl. byggnadsstyrelsen, undersöka möjligheterna att lätta den rådande lokalbristen genom en utflyttning från riksdagshuset av riksdagsrevisorernas kansli och av Nordiska rådets svenska sekretariat, men dessa undersökningar har hittills givit negativt resultat. Fullmäktige nödgas därför konstatera att, om intet oförutsett inträffar, någon möjlighet att på angivet sätt friställa lokaler i riksdagshuset icke föreligger för det närmaste budgetåret. Innebörden av detta konstaterande är att, eftersom lokalfördelningen måste ske inom ramen för givna resurser, under nämnda tid en ökning av lokalanspråken icke kan tillgodoses annat än på bekostnad av andra berättigade

intressen. Fullmäktige finner det härvid uteslutet, att riksdagsledamöternas behov av sammanträdeslokaler och arbetsrum skulle behöva vidkännas in- trång, och fullmäktige kan därför för sin del icke tillstyrka biblioteksstyrel- sens förslag om upplåtande av det s. k. stora sammanträdesrummet för be- gagnande av upplysningstjänsten. Någon möjlighet föreligger heller icke att låta upplysningstjänsten få disponera skrivbyråns lokaler.

Att angelägna önskemål om förbättrade serviceanordningar för riksdags- ledamöterna och om rationaliseringar av riksdagsarbetet skall behöva stranda på otillräcklig tillgång på lämpligt belägna lokaler är givetvis högst otillfredsställande. Fullmäktige kommer härvidlag att fortsätta ansträng- ningarna att på ett eller annat sätt upphjälpa den föreliggande bristsituatio- nen.

Lönenämnden för riksdagens verk uttalar i sitt den 3 mars 1964 dagteck- nade yttrande följande:

Nämnden är för närvarande icke beredd att taga ställning till frågan om den slutgiltiga organisationen av riksdagens upplysningstjänst, vilkens ställ- ning som en från riksdagens bibliotek fristående enhet blir beroende av bland annat tillgången till arbetslokaler.

Vidkommande styrelsens förslag till personaluppsättning för upplys- ningstjänsten har under hand inhämtats, att styrelsen ansett personalbeho- vet motsvara följande antal tjänster med nedan angiven lönegradsplace- ring:

1 byråchef	Bo 1
3 förste byråsekreterare	A 21
1 amanuens	A 17/19
1 biblioteksassistent	A 11
2 biblioteksbiträden	A 7
2 expeditionsvakter	A 7

Lönenämnden kan icke tillstyrka, att föreståndaren för upplysningstjäns- ten placeras högre än såsom förste bibliotekarie i A 27.

Vad beträffar övriga för upplysningstjänsten avsedda tjänster har näm- den icke någon erinran mot den ovan angivna lönesättningen.

Delegerade för riksdagens verk säger sig för egen del kunna instämma i vad riksgäldsfullmäktige anfört i ärendet. Delegerade yttrar:

Delegerade kan följaktligen icke förorda, att upplysningstjänsten skiljes från riksdagsbiblioteket och i likhet med fullmäktige och lönenämnden kan delegerade icke heller tillstyrka högre placering av föreståndaren för upp- lysningstjänsten än såsom förste bibliotekarie i A 27. Med hänsyn till att upplysningstjänsten är under organisation bör nämnda befattning, vilken för närvarande är placerad i Ag 25, även i fortsättningen tillsvidare bibehåll- las såsom extra tjänst (Ag).

Vad beträffar övriga föreslagna tjänster anser delegerade av skäl som riksgäldsfullmäktige anfört, att en så väsentlig utbyggnad av upplysnings- tjänsten som biblioteksstyrelsen och motionärerna föreslagit icke nu bör genomföras. För närvarande finns jämlikt beslut av 1963 års riksdag (se BoU:s utl. 1963: 21, p. 6) för upplysningstjänsten inrättad en förste byrå- sekreterartjänst i Ag 21. Det har föreslagits att detta antal skulle ökas till tre. Enligt delegerades uppfattning bör det vara tillräckligt, att en dylik

tjänst nyinrättas. Vidare vill delegerade icke motsätta sig tillkomsten av en amanuensbefattning. Förutsättningen för inrättande av nu ifrågavarande båda befattningar måste emellertid vara, att innehavarna kan beredas sådana tjänstelokaler att deras arbetskraft kan utnyttjas på ett rationellt sätt. Huruvida behov föreligger av den föreslagna utökningen av tjänsterna i A 7 såsom biblioteksbiträde respektive expeditionsvakt undandraget sig delegerades bedömande.

Mot delegerades beslut att avge yttrande av här angiven innebörd har reservation anmälts dels av herr *Wahlund*, som anfört att delegerade bort tillstyrka biblioteksstyrelsens äskanden och särskilt att upplysningstjänstens lokalbehov måtte genom riksgäldsfullmäktiges försorg tillgodoses på av biblioteksstyrelsen föreslaget sätt, dels av herr *Kollberg*, som uttalat, att den utbyggnad med två kvalificerade tjänstemän, som delegerade tillstyrkt, bort avse två tjänster som förste byråsekreterare i Ag 21.

Beträffande det förslag som i motionerna I: 579 och II: 706 väckts om en utbyggnad av upplysningstjänsten konstaterar *styrelsen för riksdagsbiblioteket*, att förslaget återfinnes i styrelsens anslagsäskanden. Styrelsen säger sig därför givetvis tillstyrka förslaget samt uttalar förhoppningen, att bifall till motionerna ej måtte föranleda att styrelsens övriga personaläskanden för upplysningstjänsten ej bifalles.

Förslaget att organisera upplysningstjänsten som en i förhållande till riksdagsbiblioteket självständig enhet har, såsom framgått av ovanstående redogörelse, ursprungligen väckts av författningsutredningen. Vid remissbehandlingen av författningsutredningens förslag till riksdagsordning har ämnet, enligt vad utskottet inhämtat, behandlats av *statskontoret*, som därvid anfört följande:

Den verksamhet som upplysningstjänsten bedriver bör enligt statskontorets mening ses såsom en form av sådan dokumentationstjänst, som under senare år i allt högre grad kommit att betraktas som en väsentlig uppgift för olika slags vetenskapliga bibliotek, institutions- och företagsbibliotek. För flertalet sådana bibliotek innebär dokumentationstjänsten otvivelaktigt en utvidgning av arbetsprogrammet, som ställer nya krav på bibliotekspersonalens utbildning och arbetsinsatser. Denna partiella förändring av bibliotekens inriktning måste emellertid bedömas som en nödvändig anpassningsåtgärd från deras sida; ett biblioteks uppgift kan numera icke begränsas till att anskaffa och på begäran tillhandahålla litteratur utan bör också omfatta en aktiv strävan att sammanställa och förmedla material för de behov som bibliotekets utnyttjare företer. Med hänsyn härtill och till att skapandet av ytterligare en i stort sett fristående förvaltningsenhet inom riksdagen om möjligt synes böra undvikas, vill statskontoret ifrågasätta om icke upplysningstjänsten snarare borde såsom en särskild avdelning inordnas i bibliotekets övriga verksamhet. En sådan lösning borde kunna skapa bättre förutsättningar för ett rationellt utnyttjande av personalen och även medverka till att bibliotekets verksamhet i stort alltmer anpassas efter de krav som en modernt inriktad dokumentationstjänst ställer.

I de ovan berörda motionerna I: 579 och II: 706 har ytterligare hemställts, att riksdagen måtte uppdraga åt styrelsen för riksdagsbiblioteket att utreda frågan om uppläggande av ett klipparkiv av i motionerna angiven typ för riksdagens räkning. Beträffande motiveringen för denna hemställan hänvisas till motionen II: 706.

Om förslaget att inrätta ett klipparkiv anför *styrelsen för riksdagsbiblioteket* i sitt yttrande över motionerna följande:

Styrelsen har redan tidigare diskuterat denna fråga på förslag av styrelsens ordförande men tvekat att framlägga förslag härom med hänsyn till framför allt lokalsvårigheter. Det synes styrelsen, att de nuvarande lokalbehoven för biblioteket först måste tillgodoses, innan nya lokalkrävande arbetsuppgifter kan övervägas. Styrelsen vill slutligen blott framhålla, att det synes lämpligast, att klipparkivet blir en bibliotekets arbetsuppgift, då ett dylikt arkiv måste kräva en viss klassifikationskompetens, som man ej kan påräkna inom upplysningstjänsten.

I skrivelse till bankoutskottet den 17 april 1964 har *styrelsen för riksdagsbiblioteket* gjort framställning om lönegradsuppflyttning av vissa bibliotekariebefattningar, m. m. I skrivelsen anföres:

Med åberopande på utgången av de nyss avslutade löneförhandlingarna får styrelsen för riksdagsbiblioteket hemställa, att bibliotekariebefattningarna i lönegraderna Ao 23, Ao 21 och Ae 21 uppflyttas till respektive lönegraderna Ao 27, Ao 23 och Ae 23 och att amanuensernas befordringsgång ändras från lönegrad 17—19 till lönegrad 17—21. Till stöd härför får styrelsen anföra följande.

Under senare år har de vetenskapliga bibliotekens bibliotekariebefattningar flyttats från lönegrad 21 till lönegrad 23. Med innevarande års nu slutförda förhandlingar har samtliga återstående befattningar i denna lönegrad flyttats till lönegrad 23 samtidigt som amanuensernas befordringsgång utsträckts från lönegrad 17 till lönegrad 21 i stället för som nu till lönegrad 19.

Enligt riksdagsbibliotekskommitténs 1956 avgivna utlåtande, som godkändes av 1957 års riksdag, skall riksdagsbiblioteket arbeta på två sektioner, en för yttre och en för inre tjänst. Chefen för inre tjänsten placerades i lönegrad Ao 23 med bl. a. en bibliotekarie och en amanuens som hjälpkrafter. En bibliotekarie har sedermera helt avdelats för upplysningstjänsten och en förste biblioteksassistent placerats i låncexpeditionen. 1962 beslöt riksdagen inrättandet av två förste biblioteksassistenter i samband med att hela katalogarbetet jämte redigeringen av »årsbibliografi över Sveriges offentliga publikationer» och »Förteckning över riksdagsbibliotekets nyförvärv» lagts på chefen för inre sektionen på grund av uppgifternas nära samhörighet. Denna tjänsteman, som är placerad i lönegrad Ao 23, har att leda och övervaka det arbete, som utföres av de båda bibliotekarierna i lönegrad 21, som nu föreslås placerade i lönegrad 23. Chefen för inre sektionen har alltså ett utomordentligt kvalificerat och omfattande arbete och bör enligt styrelsens mening placeras i samma lönegrad som chefen för den yttre sektionen.

Över sistnämnda framställning har yttranden avgivits av delegerade för riksdagens verk och lönenämnden för riksdagens verk.

Delegerade anför i sitt yttrande följande:

Såsom biblioteksstyrelsen omnämnt kommer vid tillämpning av den i år mellan civildepartementet och statstjänstemännens huvudorganisationer träffade överenskommelsen samtliga bibliotekarier i A 21 vid de vetenskapliga biblioteken att uppflyttas till A 23. I konsekvens härmed bör i enlighet med biblioteksstyrelsens förslag bibliotekarietjänsterna i Ao 21 (en tjänst) och i Ae 21 (likaledes en tjänst) vid riksdagsbiblioteket, för vilka gäller samma kompetenskrav som för bibliotekarierna vid de vetenskapliga biblioteken, uppflyttas till Ao respektive Ae 23.

Vad angår framställningen om höjning till Ao 27 av den nuvarande bibliotekarietjänsten i Ao 23 finner delegerade på de skäl som biblioteksstyrelsen anfört det vara motiverat att denna tjänst är högre placerad än de bibliotekarietjänster, som nu föreslås uppflyttade från A 21 till A 23. Förslaget om en så stor höjning som till A 27 kan dock delegerade icke biträda. Delegerade vill för sin del ifrågasätta, om ej en placering av tjänsten i Ao 25 med bibehållen tjänstetitel kan innebära en rimlig lösning. Delegerade är därvid medvetna om att det vid de vetenskapliga biblioteken icke förekommer några bibliotekarier i A 25 utan att vid dessa bibliotek närmast under förste bibliotekarie i A 27 kommer bibliotekarie i A 23, men finner att detta förhållande icke bör utgöra hinder för den tänkta placeringen.

Beträffande befordringsgången för amanuenser och med dem jämställda regleras denna för närvarande av kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 436; omtryckt 1962: 433). Förenämnda överenskommelse innebär att denna reglerade befordringsgång som nu avser anställning först i Af (Ag) 17 och efter 1 1/2 år befordran till Ae (Ag) 19, skulle utsträckas så att tjänstemannen efter 2 år i sistnämnda lönegrad erhåller placering i Ae 21. Delegerade beslöt den 16 oktober 1947 att vad i ovannämnda kungörelse 1947: 436 stadgas skall i tillämpliga delar gälla även vid riksdagens verk. När denna kungörelse sedermera ändrades genom kungörelse 1962: 433 beslöt delegerade med stöd av bemyndigande av samma års riksdag (se BoU:s utlåt. 1962: 31) att kungörelsen i dess ändrade lydelse skulle tillämpas vid riksdagens verk. Därest riksdagen icke har något att erinra häremot kommer delegerade att besluta att även den i överenskommelsen förutsatta ändringen i förenämnda kungörelse 1947: 436 skall i tillämpliga delar gälla jämväl vid dessa verk. Något särskilt beslut av riksdagen beträffande befordringsgången för riksdagsbibliotekets amanuenser skulle då icke bli erforderligt.

Lönenämnden för riksdagens verk anför, att framställningen icke givit nämnden anledning till erinran.

Utskottet. Riksdagens upplysningstjänst, som inrättades år 1955, har hittills varit provisoriskt organiserad inom riksdagsbibliotekets ram. Allteftersom verksamhetens omfattning vuxit har personalen utökats, varvid de för upplysningstjänsten särskilt anställda befattningshavarna i avvaktan på ett definitivt beslut om upplysningstjänstens organisation och ställning placerats som extra tjänstemän.

I sitt betänkande rörande förslag till riksdagsordning (SOU 1963: 18) har författningsutredningen, på vars initiativ upplysningstjänsten ursprungligen tillkom, förordat att upplysningstjänsten dels skall få utökade perso-

nella resurser, dels skall organisatoriskt ombildas till en i förhållande till riksdagsbiblioteket självständig enhet, dock ställd under samma styrelse som biblioteket. Styrelsen för riksdagsbiblioteket har i sina anslagsäskanden för budgetåret 1964/65 anslutit sig till vad författningsutredningen anfört rörande upplysningstjänsten och således föreslagit att denna skall dels på sätt ovan sagts organisatoriskt skiljas från biblioteket, dels få en väsentlig personalförstärkning. Förslag om en utökning av upplysningstjänstens personal har väckts även i motionerna I: 579 och II: 706, vari också, såvitt här är i fråga, hemställts att riksdagen skall uppdraga åt styrelsen för riksdagsbiblioteket att utreda frågan om anordnandet av ett klipparkiv för riksdagens räkning.

Utskottet behandlar i det följande först frågorna om upplysningstjänstens uppgifter och organisatoriska ställning och därefter frågan om dess personalresurser.

Inledningsvis vill utskottet framhålla, att utskottet finner upplysningstjänstens betydelse som serviceorgan åt riksdagen klart ådagalagd. Av de statistiska uppgifter som kan åberopas till stöd för ett sådant omdöme må särskilt nämnas att, såsom framgår av en inom upplysningstjänsten framställd särskild redogörelse för verksamheten, under år 1963 nära 60 procent av riksdagens ledamöter lämnat frågeuppdrag till upplysningstjänsten. Det bör också påpekas, att upplysningstjänsten vid sidan av sin alltmåra omfattande huvuduppgift numera har det viktiga åliggandet att svara för registrering av riksdagstrycket.

Samtidigt torde dock få konstateras att föreliggande material icke ger tillräckligt underlag för en slutlig prövning av frågan om formerna för upplysningstjänstens fortsatta verksamhet. Gentemot författningsutredningens organisationsförslag har av riksgäldsfullmäktige, delegerade för riksdagens verk och statskontoret anförts argument till förmån för i huvudsak ett bibehållande av nuvarande organisatoriska gestaltning av riksdagsbiblioteket och upplysningstjänsten. Enligt utskottets mening bör en definitiv lösning av upplysningstjänstens organisationsproblem föregås av en närmare utredning av dess arbetsuppgifter och därav föranledda behov av resurser. I avvaktan på att denna utredning, som bör anföras åt styrelsen för riksdagsbiblioteket, slutföres tar utskottet i det följande upp frågan om upplysningstjänstens aktuella personalresurser med utgångspunkt från att verksamheten tills vidare bedrivs inom riksdagsbibliotekets ram.

Som särskilt riksgäldsfullmäktige framhållit inverkar i nuvarande läge även localsituationen inom riksdagshuset vid bedömningen av upplysningstjänstens organisationsfråga. Utskottet vill i likhet med fullmäktige understryka att det är ytterst otillfredsställande att lokaltillgången skall behöva bli en omständighet av betydelse vid ställningstagandet till ett förslag som det nu föreliggande. Utskottet framhöll i sitt utlåtande nr 29 år 1963 angående riksdagsledamöternas bostadsfråga, att det borde särskilt

överbägas att från riksdagshuset flytta riksdagsrevisorernas kansli och Nordiska rådets sekretariat, så att de lokaler som dessa organ nu disponerar kunde utnyttjas för andra ändamål. Av fullmäktiges yttrande över biblioteksstyrelsens anslagsäskanden framgår att möjligheterna till en sådan utflyttning prövats men att undersökningarna hittills givit negativt resultat. Utskottet förutsätter att fullmäktige intensifierar sina ansträngningar att på detta och andra sätt förbättra lokalsituationen inom riksdagshuset. Betydelsen härav för riksdagsmännens arbetsmöjligheter har utskottet berört ovan under punkten 10, Riksdagens ekonomibyrå: Avlöningar. I nu förevarande sammanhang vill utskottet påpeka att riksdagsbibliotekets och upplysningstjänstens sammanlagda lokalbehov oavsett den senares organisatoriska ställning är otillräckligt tillgodosett.

Med hänsyn till vad utskottet ovan anfört torde ett särskilt ställningstagande till det av biblioteksstyrelsen framlagda förslaget till nytt reglemente för upplysningstjänsten för närvarande icke erfordras.

Utskottet tillstyrker det i motionerna I: 579 och II: 706 väckta förslaget om en utredning av frågan om anordnandet av ett klipparkiv för riksdagens räkning. Såsom motionärerna förordat bör det uppdragas åt styrelsen för riksdagsbiblioteket att föranstalta om en sådan utredning.

Utskottet övergår nu till att behandla de personal- och lönefrågor som aktualiserats för riksdagsbibliotekets del.

Med återopande av den förhandlingsöverenskommelse som träffats mellan civildepartementet och statstjänstemännens huvudorganisationer har styrelsen för riksdagsbiblioteket hemställt dels att den reglerade befordringsgången för amanuenser vid biblioteket, vilken nu omfattar lönegraderna A 17—A 19, skall utsträckas till att omfatta även lönegrad A 21, dels att nuvarande två bibliotekariebefattningar i A 21 skall uppflyttas till A 23, dels att den nuvarande tjänsten som bibliotekarie i A 23 skall uppflyttas till A 27.

I sitt remissutlåtande över biblioteksstyrelsens framställning har delegerade för riksdagens verk erinrat om att delegerade tidigare av riksdagen erhållit bemyndigande att besluta om tillämpning vid riksdagens verk av de för den övriga statsförvaltningen gällande bestämmelserna om reglerad befordringsgång. Enligt utskottets mening bör delegerade äga att fatta sådant beslut även i anslutning till den nu träffade förhandlingsöverenskommelsen.

Utskottet tillstyrker det av remissinstanserna biträdda förslaget om uppflyttning av de nuvarande bibliotekariebefattningarna i A 21 till A 23.

I likhet med remissinstanserna finner utskottet även en uppflyttning av den nuvarande bibliotekariebefattningen i A 23 vara befogad. Såsom fallet är med sektionschefsbefattningar vid övriga vetenskapliga bibliotek torde tjänsten därvid böra placeras i A 27 med tjänstebenenämningen förste bibliotekarie.

Beträffande riksdagens upplysningstjänst har biblioteksstyrelsen med utgångspunkt från sitt förslag till ny organisation förordat inrättande av ett antal nya befattningar samt uppflyttning av den för upplysningstjänstens föreståndare avsedda bibliotekariebefattningen från A 25 till B 1. Utskottet finner för sin del, i likhet med remissinstanserna, att en uppflyttning till A 27 är befogad. Tjänsten torde böra bibehållas såsom extra; tjänstebenenämningen bör även i detta fall vara förste bibliotekarie.

Genom beslut av 1963 års riksdag förstärktes upplysningstjänstens personal med en befattning som förste byråsekreterare i Ag 21. Biblioteksstyrelsen har nu föreslagit en ytterligare förstärkning av den kvalificerade personalen, vilket krav understrukits i motionerna I: 579 och II: 706. Styrelsens förslag innebär inrättande av två nya befattningar som förste byråsekreterare i A 21 och en amanuens tjänst. Delegerade för riksdagens verk har i sitt remissutlåtande tillstyrkt att en befattning som förste byråsekreterare i A 21 samt den föreslagna amanuens tjänsten inrättas.

Såsom utskottet tidigare berört, innebär årets förhandlingsöverenskommelse att den reglerade befordringsgången för amanuenspersonal utsträcks till att omfatta även lönegrad A 21. En konsekvens härav har blivit, att inom statsförvaltningen icke inrättas nya tjänster i amanuenskarriären med placering i lönegrad A 21. En lämplig lösning synes under sådana förhållanden vara att låta den avsedda förstärkningen av den kvalificerade personalen vid upplysningstjänsten i stället ske genom inrättande av tjänster i högst lönegrad A 23. I anslutning till vad som föreslagits av delegerade för riksdagens verk förordar utskottet, att två nya befattningar på denna nivå inrättas. I samband därmed bör den nu befintliga tjänsten i Ag 21 förändras till en tjänst i högst Ae 23. Utskottet förutsätter, att lönegradsplaceringen för innehavare av här ifrågakarande tjänster inom den angivna ramen fastställs av biblioteksstyrelsen efter samråd med delegerade för riksdagens verk och lönenämnden för riksdagens verk.

Biblioteksstyrelsen har slutligen föreslagit inrättande av vissa assistent-, biträdes- och expeditionsvaktsbefattningar för upplysningstjänstens räkning. Utskottet, som anser sig icke kunna i detalj taga ställning till ifrågakarande personalbehov, finner det nödvändigt att det överlämnas åt biblioteksstyrelsen att företaga vissa ytterligare personalförstärkningar, om sådana visar sig erforderliga. Utskottet förutsätter, att styrelsen därvid följer de riktlinjer som angivits i dess anslagsäskanden och att samråd såsom i ovan angivna fall sker med delegerade för riksdagens verk och lönenämnden för riksdagens verk.

Vid bifall till vad utskottet ovan förordat torde anslaget under förevarande post kunna beräknas till 762 000 kr.

Med åberopande av vad här anförts hemställer utskottet,
att riksdagen må

a) för budgetåret 1964/65 anvisa till *Riksdagsbiblioteket*:
Avlöningar ett förslagsanslag av 762 000 kr.;

b) uppdraga åt styrelsen för riksdagsbiblioteket att utreda frågan om riksdagens upplysningstjänsts arbetsuppgifter och behov av resurser;

c) med bifall till motionerna I: 579 och II: 706, såvitt nu är i fråga, uppdraga åt styrelsen för riksdagsbiblioteket att utreda frågan om anordnandet av ett klipparkiv för riksdagens räkning.

14:o) **Riksdagsbiblioteket: Omkostnader.** Under punkten 16 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till Riksdagsbiblioteket: Omkostnader anvisa ett förslagsanslag av 100 000 kr.

Styrelsen för riksdagsbiblioteket har i sina anslagsäskanden, vilka ligger till grund för Kungl. Maj:ts förslag, upptagit 50 000 kr. såsom utrustningsanslag för riksdagens upplysningstjänst. Förutsättningen härför har varit att upplysningstjänsten skulle erhålla begärda nya lokaler i riksdagshuset. Då denna förutsättning, såsom framgått under föregående punkt i detta utlåtande, icke torde kunna uppfyllas, torde förevarande anslag böra begränsas till 50 000 kr. Jämfört med innevarande budgetår innebär detta en minskning med 10 000 kr., föranledd av att någon utflyttning till statens biblioteksdepå icke beräknas äga rum under budgetåret 1964/65.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Riksdagsbiblioteket: Omkostnader* ett *förslagsanslag* av 50 000 kr.

15:o) **Riksdagsbiblioteket: Bokinköp och bokbindning.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 17 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Riksdagsbiblioteket: Bokinköp och bokbindning* ett *reservationsanslag* av 180 000 kr.

16:o) **Justitieombudsmannen och hans expedition: Avlöningar.** Under punkten 18 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till Justitieombudsmannen och hans expedition: Avlöningar anvisa ett förslagsanslag av 601 000 kr. Riksgäldskontoret har i sin förnyade anslagsberäkning angivit medelsbehovet till 637 000 kr.

Med biträdande av riksgäldskontorets förnyade anslagsberäkning hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Justitieombudsmannen och hans expedition: Avlöningar* ett *förslagsanslag* av 637 000 kr.

17:o) **Justitieombudsmannen och hans expedition: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 19 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Justitieombudsmannen och hans expedition: Omkostnader* ett *förslagsanslag* av 37 000 kr.

18:o) **Militieombudsmannen och hans expedition: Avlöningar.** Under punkten 20 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 anvisa till militieombudsmannen och hans expedition: Avlöningar ett förslagsanslag av 371 000 kr.

Riksgäldskontoret har i sin förnyade anslagsberäkning angivit medelsbehovet till 393 000 kr.

Med biträdande av riksgäldskontorets förnyade anslagsberäkning hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Militieombudsmannen och hans expedition: Avlöningar* ett *förslagsanslag* av 393 000 kr.

19:o) **Militieombudsmannen och hans expedition: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 21 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Militieombudsmannen och hans expedition: Omkostnader* ett *förslagsanslag* av 28 000 kr.

20:o) **Riksdagens revisorer och deras kansli: Arvoden till revisorerna.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 22 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Riksdagens revisorer och deras kansli: Arvoden till revisorerna* ett *förslagsanslag* av 46 000 kr.

21:o) **Riksdagens revisorer och deras kansli: Avlöningar.** Under punkten 23 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till Riksdagens revisorer och deras kansli: Avlöningar anvisa ett förslagsanslag av 254 000 kr.

Riksgäldskontoret har i sin förnyade anslagsberäkning angivit medelsbehovet till 269 000 kr.

I skrivelse till bankoutskottet den 6 maj 1964 har *delegerade för riksdagens verk* anfört följande:

Delegerade för riksdagens verk får härmed anmäla frågan om tjänste- och löneställningen för de nuvarande tre byrådirektörerna vid riksdagens revisorers kansli.

I skrivelse till delegerade den 27 februari 1964 anmälde riksdagens revisorer att till dem från Statstjänstemännens riksförbund SR inkommit en den 19 i samma månad dagtecknad skrivelse med hemställan om förhandlingar i nyssnämnda lönefråga. Under hänvisning härtill samt till 11 § i gällande bestämmelser angående förhandlingsrätt för tjänstemän vid riksdagens verk anhöll revisorerna, att delegerade måtte besluta att ifrågavarande förhandlingar skulle äga rum mellan ombud, som utsåges av delegerade, och nämnda förbund.

I anledning härav förklarade sig delegerade den 18 mars 1964 — under erinran om sitt beslut i motsvarande ärende den 28 mars 1962 (se BoU:s utlåtande 1962: 31) — beredda att, under förutsättning att ordföranden hos statsrevisorerna ställde sig till förfogande för deltagande i förhandlingarna, för sin del lämna sin medverkan i så måtto att delegerade utsåg byråchefen i civildepartementet L. J. T. Stiernstedt att såsom ombud för delegerade delta i förhandlingarna.

Efter förda överläggningar har statsrevisorernas ordförande Emil Näsström och byråchefen Stiernstedt samt Statstjänstemännens riksförbund i gemensam skrivelse den 5 maj 1964 hemställt att delegerade måtte hos riksdagen föreslå att ifrågavarande tre tjänster såsom byrådirektör och sekreterare i *högst Ae 27* måtte från och med den 1 juli 1964 utbytas mot tjänster som avdelningsdirektör i Be 1, varvid nu utgående avlöningsförstärkning förutsatts skola indragas.

Delegerade har icke funnit anledning till erinran mot resultatet av de förda förhandlingarna. Under hänvisning härtill får delegerade hemställa, att Bankoutskottet ville tillstyrka riksdagen besluta i enlighet med vad som vid förhandlingarna föreslagits.

I ärendet har utskottet inhämtat yttrande från *lönenämnden för riksdagens verk*, vilken anfört, att förslaget icke givit nämnden anledning till erinran.

Utskottet. Efter förda förhandlingar mellan företrädare för å ena sidan riksdagens revisorer och delegerade för riksdagens verk, å andra sidan Statstjänstemännens riksförbund (SR), har delegerade föreslagit att nuvarande tre tjänster såsom byrådirektör och sekreterare i *högst Ae 27* vid riksdagens revisorers kansli skall fr. o. m. den 1 juli 1964 utbytas mot tjänster som avdelningsdirektör i Be 1, varvid nu utgående avlöningsförstärkning till ifrågavarande byrådirektörer skall indragas. Förslaget har lämnats utan erinran av lönenämnden för riksdagens verk. Utskottet biträder delegerades förslag. Någon ändring av det i riksgäldskontorets förnyade anslagsberäkning under anslaget angivna beloppet torde icke föranledas härav.

Med biträdande av nyssnämnda anslagsberäkning hemställer utskottet alltså,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Riksdagens revisorer och deras kansli: Avlöningar ett förslagsanslag* av 269 000 kr.

22:o) **Riksdagens revisorer och deras kansli: Omkostnader.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 24 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Riksdagens revisorer och deras kansli: Omkostnader* ett förslagsanslag av 30 000 kr.

23:o) **Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Avlöningar.** Under punkten 25 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Avlöningar anvisa ett förslagsanslag av 206 000 kr. Riksgäldskontoret har i sin förnyade anslagsberäkning angivit medelsbehovet till 226 000 kr.

I sin den 13 november 1963 dagtecknade petitaframställning till riksgäldsfullmäktige anmälde delegationen, att Nordiska rådet vid sin förestående session i februari 1964 sannolikt komme att lägga om sina arbetsformer i syfte att effektivisera rådets verksamhet och förbättra dess möjligheter att fullgöra sina uppgifter. Reformen skulle innebära, att ökad tyngd skulle läggas på utskottsarbete mellan rådssessionerna, medan arbetet under själva sessionerna komme att något minska och samtidigt koncentreras till spörsmål, i vilka ett rådets avgörande av något slag påkallades. En omläggning av denna art beräknades få vissa konsekvenser av organisatorisk art bl. a. i fråga om rådsutskottens personal. Delegationen hade uppdragit åt kanslichefen att i samråd med riksgäldsdirektören och en representant för Kungl. Maj:ts kansli utarbeta i föreliggande situation erforderliga förslag rörande organisationen av delegationens kansli. Detta förslag förutsattes vara färdigt i så god tid, att delegationen på grundval därav kunde göra förnyad framställning, som kunde behandlas vid riksdagens vårsession 1964 vid genomgången av fjortonde huvudtiteln. I avvaktan på förslaget framlade delegationen provisoriska anslagsberäkningar för budgetåret 1964/65.

I skrivelse till bankoutskottet den 22 april 1964 har delegationen meddelat, att den arbetsgrupp som tillsatts för att utarbeta närmare förslag rörande organisationen av delegationens kansli har påbörjat sitt arbete men att det icke blivit möjligt att slutföra detta i sådan tid, att resultaten kan läggas till grund för behandlingen av delegationens anslagsfrågor för budgetåret 1964/65. Arbetsgruppen beräknas emellertid komma att avsluta sitt arbete och framlägga sina slutgiltiga förslag i sådan tid, att de kan behandlas vid riksdagens höstsession.

Delegationen har i sin petitaframställning räknat med oförändrad medelsanvisning till arvoden för deltagande i sammanträden samt avlöning till sekreteraren och kanslichefen. Avlöningar till icke-ordinarie personal beräknas kräva minskade kostnader, enär för innevarande budgetår fått inräknas medel till avlöning av extrapersonal i samband med rådssessionen i Stockholm i februari 1964.

I ovannämnda skrivelse till bankoutskottet den 22 april 1964 uttalar delegationen, att den där berörda arbetsgruppens arbete givit delegationen anledning att på en punkt föreslå en ändring i den nuvarande kansliorganisationen. Delegationen anför:

På förslag av nyssnämnda arbetsgrupp har delegationen beslutat förordna innehavaren av en av de båda skrivbiträdestjänsterna till extra kanslikskrivare (Ag 11) fr. o. m. den 1 april 1964. Kostnaderna för den ifrågasvarande lönegradsförändringen torde emellertid rymmas inom ramen för det för nästkommande budgetår begärda avlöningsanslaget, då expeditionsvaktstjänsten kan väntas komma att stå vakant någon månad. Någon uppräkning av nu angiven anledning av det till avlöningar till icke ordinarie personal äskade anslaget torde därför icke erfordras.

Utskottet. Med biträdande av riksgäldskontorets förnyade anslagsberäkning hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Avlöningar* ett *förslagsanslag* av 226 000 kr.

24:o) *Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Omkostnader.* Under punkten 26 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till *Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Omkostnader* anvisa ett *förslagsanslag* av 121 000 kr.

I sin framställning anför delegationen bl. a., att beräkningarna grundats på att rådets trettonde session torde komma att under budgetåret 1964/65 hållas i Köpenhamn.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkten 26 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Omkostnader* ett *förslagsanslag* av 121 000 kr.

25:o) *Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Andel i gemensamma kostnader för Nordiska rådet.* Under punkten 27 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till *Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Andel i gemensamma kostnader för Nordiska rådet* anvisa ett *förslagsanslag* av 75 000 kr.

I sin petitaframställning meddelar delegationen, att man för den del av utgifterna för rådet, vilken fördelas såsom gemensamma kostnader enligt bestämmelserna i rådets arbetsordning, torde för år 1964 kunna kalkylera med följande preliminära budget:

Arvoden och löner	80 000
Resor för gemensam personal	15 000
Tryck	200 000
Annat upplysningsmaterial än Nordisk Kontakt	30 000

Summa kr. 325 000

29:o) Pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl. Under punkten 31 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till Pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl. anvisa ett förslagsanslag av 1 000 000 kr.

Riksgäldskontoret har i sin förnyade anslagsberäkning angivit medelsbehovet till 1 060 000 kr.

Med biträdande av riksgäldskontorets förnyade anslagsberäkning hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl.* ett förslagsanslag av 1 060 000 kr.

30:o) Pensioner åt efterlevande till befattningshavare m. fl. Under punkten 32 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för budgetåret 1964/65 till Pensioner åt efterlevande till befattningshavare m. fl. anvisa ett förslagsanslag av 175 000 kr.

Riksgäldskontoret har i sin förnyade anslagsberäkning angivit medelsbehovet till 186 000 kr.

Med biträdande av riksgäldskontorets förnyade anslagsberäkning hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa till *Pensioner åt efterlevande till befattningshavare m. fl.* ett förslagsanslag av 186 000 kr.

31:o) Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond, m. m. Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts under punkterna 33—38 framställda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må för budgetåret 1964/65 anvisa

a) till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 122 000 kr.;

b) till *Vinstutlottning i samband med ungdomens lönsparande* ett förslagsanslag av 1 300 000 kr.;

c) till *Vinstutlottning i samband med allmänt lönsparande* ett förslagsanslag av 1 800 000 kr.;

d) till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* ett förslagsanslag av 10 000 kr.;

e) till *Arbetsgivaravgift till den allmänna sjukförsäkringen m. m.* ett förslagsanslag av 195 000 kr.;

f) till *Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggs pensioneringen* ett förslagsanslag av 750 000 kr.

Slutsumman av huvudtiteln för riksdagen och dess verk m. m. kommer vid bifall till vad utskottet sålunda föreslagit att i riksstaten för budgetåret 1964/65 utgöra 38 426 000 kr., vilket innebär en ökning i förhållande till gällande riksstat med 2 319 000 kr. samt i förhållande till det i statsverkspro-

positionen beräknade beloppet med 1 812 000 kr. Specifikation av de beräknade utgifterna under huvudtiteln innefattande förslag till stater är såsom *Bilaga fogad* vid detta utlåtande.

Stockholm den 21 maj 1962

På bankoutskottets vägnar:

NILS STAHLÉ

Närvarande

vid behandlingen av punkten 13, såvitt gäller personal- och avlöningsfrågor, och punkten 21:

från första kammaren: herrar Ståhle, Schmidt, Gustaf Henry Hansson*, Åke Larsson, Gorthon, Augustsson, Mattsson och Manne Olsson;

från andra kammaren: herrar Regnéll, Persson i Skänninge*, Berglund, fru Renström-Ingenäs, herrar Hansson i Önnarp, Hagnell, Lindahl och Gustafson i Göteborg.

* Ej närvarande vid justeringen.

vid behandlingen av punkten 13, såvitt gäller övriga frågor, samt punkterna 1—12, 14—20 och 22—31:

från första kammaren: herrar Ståhle, Schmidt, Gustaf Henry Hansson, Åke Larsson, Rönnerberg*, Åkerlund, Mattsson och Manne Olsson;

från andra kammaren: herr Berglund, fru Renström-Ingenäs, herrar Hagnell, Lindahl, Börjesson i Glömminge*, Haglund, Nordgren och Gustafson i Göteborg.

* Ej närvarande vid justeringen.

Bilaga

Specifikation
till anslagen under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m.
för budgetåret 1964/65

	Kronor	Kronor
Riksdagen		
1. <i>Arvoden till riksdagens ledamöter, förslagsanslag</i>		
Första kammaren, förslagsvis	5 850 000	
Andra kammaren, förslagsvis	9 090 000	14 940 000
2. <i>Reseersättningar till riksdagens ledamöter, förslagsanslag</i>		1 750 000
3. <i>Avlöningar till personal, förslagsanslag</i>		
Kamrarna och utskotten samt riksdagens kansli (exkl. vaktpersonal), förslagsvis	2 146 000	
Utrikesnämnden, förslagsvis	7 000	
Övriga avlöningar, förslagsvis	72 000	2 225 000
4. <i>Kostnader för riksdagstrycket, förslagsanslag</i>		
U t g i f t e r		
Tryckpapper, förslagsvis	200 000	
Riksdagshandlingar:		
Tryckningskostnader, förslagsvis	1 450 000	
Bokbinderikostnader, förslagsvis	350 000	
Kommittétryck, förslagsvis	15 000	
	2 015 000	
S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l		
Försäljning av riksdagstryck	— 265 000	1 750 000
5. <i>Utgivande av särskilda publikationer, reservationsanslag</i>		
Uppslagsboken över riksdagens verksamhet ...	45 000	
Utgivande av publikationer i anslutning till representationsreformens 100-årsjubileum	50 000	
	95 000	
S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l		
Försäljning av särskilda publikationer	— 1 000	94 000
6. <i>Utgivande av otryckta ständsprotokoll, reservationsanslag</i>		
Ridderskapets och adelns protokoll för 1769—1770 års riksdag (del 27—28), Prästeståndets		

	Kronor	Kronor
protokoll vid riksdagarna 1719—1720 och 1723 (del 5—6), borgarståndets protokoll vid 1734 års riksdag (del 5) samt bondeståndets protokoll vid 1760—1762 års riksdag (del 8)	85 100	
Särskilda uppbördsmedel		
Försäljning av ståndsprotokoll	— 100	85 000
7. <i>Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp, förslagsanslag</i>		65 000
8. <i>Övriga omkostnader, förslagsanslag</i>		
Reseersättningar, förslagsvis	95 000	
Expenser, förslagsvis	500 000	
Riksdagens restaurang, förslagsvis	50 000	
Övriga utgifter, förslagsvis	80 000	725 000

Allmänt kyrkomöte

9. <i>Allmänt kyrkomöte, förslagsanslag</i>	1 000
---	-------

Riksgäldskontoret10. *Avlöningar, förslagsanslag***Avlöningsstat**

Arvoden till fullmäktige och suppleanter för fullmäktige, förslagsvis	53 500	
Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, förslagsvis	964 000	
Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	565 000	
Arvoden och särskilda ersättningar, förslagsvis	3 000	
Rörligt tillägg, förslagsvis	821 000	2 407 000

Specifikation till avlöningsstat för riksgäldskontoret:*Arvoden till fullmäktige och suppleanter för fullmäktige*

I denna post ingår:

arvoden å 6 000 kronor till en var av sju fullmäktige ..	42 000	
särskilda arvoden därutöver		
till ordföranden	4 500	
• tredje ledamoten av arbetsutskottet	3 500	
arvoden å 500 kronor till en var av sju suppleanter ..	3 500	53 500

Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat

I denna post ingår:

grundlöner, förslagsvis	950 000	
vikariatsersättning vid förordnande å ordinarie eller extra ordinarie tjänst, förslagsvis	8 000	
tilläggsarvode till riksgäldsdirektören	6 000	964 000

Avlöningar till icke-ordinarie personal m. m.

I denna post ingår:

grundlöner, förslagsvis	560 000
vikariatsersättning vid förordnande å ordinarie eller extra ordinarie tjänst, förslagsvis	2 000

	Kronor	Kronor
övertidsersättning för ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, förslagsvis	3 000	565 000
<i>Arvoden och särskilda ersättningar</i>		
Under denna rubrik har medel beräknats för följande utgifter:		
grafikationer eller belöningar, förslagsvis	2 000	
gottgörelse enligt 18 § 1 mom. andra stycket avlöningsreglementet för riksdagens verk, förslagsvis	1 000	3 000
11. Kostnader vid emission av statslån m. m., förslagsanslag		
Obligationspapper, förslagsvis	50 000	
Värdepapperstryck, förslagsvis	200 000	
Annonsering m. m., förslagsvis	900 000	
Vinstutlottning å premielånen, förslagsvis	45 000	
	<u>1 195 000</u>	
Särskilda uppborndsmedel		
Förvaringsavgifter	— 5 000	1 190 000
12. Övriga omkostnader, förslagsanslag		
Sjukvård m. m., förslagsvis	10 000	
Reseersättningar, förslagsvis	10 000	
Expenser, förslagsvis	245 000	
Publikationstryck, förslagsvis	14 100	
Särskilda uppborndsmedel		
Försäljning av publikationer	— 100	14 000
Övriga utgifter, förslagsvis	21 000	300 000
	<u>300 000</u>	
Riksdagens ekonomibyrå		
13. Avlöningar, förslagsanslag		
Avlöningsstat		
Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, förslagsvis	360 000	
Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	415 000	
Arvoden och särskilda ersättningar, förslagsvis ¹	1 000	
Rörligt tillägg, förslagsvis	416 000	
	<u>1 192 000</u>	
Särskilda uppborndsmedel		
Ersättning för utlånad personal	— 35 000	1 157 000
14. Omkostnader, förslagsanslag		
Utgifter:		
Sjukvård m. m., förslagsvis	2 000	
Reparationer och underhåll av riksdagshuset m. m., förslagsvis	175 000	

¹ Under denna rubrik har medel beräknats för grafikationer eller belöningar samt gottgörelse enligt 18 § 1 mom. andra stycket avlöningsreglementet för riksdagens verk.

	Kronor	Kronor
Expenser, förslagsvis	365 000	
Övriga utgifter, förslagsvis	13 000	
	<hr/> 555 000	
 Särskilda uppbördsmedel		
Influtna hyror	— 5 000	550 000
15. <i>Anskaffande av ny voteringsanläggning, reservationsanslag</i>		475 000
Riksdagsbiblioteket		
16. <i>Avlöningar, förslagsanslag</i>		
Avlöningsstat		
Arvoden till styrelsens ledamöter och suppleanter, förslagsvis	1 600	
Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, förslagsvis	170 000	
Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	325 000	
Rörligt tillägg, förslagsvis	<hr/> 265 400	762 000
17. <i>Omkostnader, förslagsanslag</i>		
Sjukvård m. m., förslagsvis	1 000	
Expenser, förslagsvis	32 000	
Publikationstryck, förslagsvis	15 000	
Övriga utgifter, förslagsvis	<hr/> 2 000	50 000
18. <i>Bokinköp och bokbindning, reservationsanslag</i> ¹		180 000
Justitieombudsmannen och hans expedition		
19. <i>Avlöningar, förslagsanslag</i>		
Avlöningsstat		
Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, förslagsvis	314 500	
Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	100 000	
Rörligt tillägg, förslagsvis	<hr/> 222 500	637 000
20. <i>Omkostnader, förslagsanslag</i>		
Sjukvård m. m., förslagsvis	900	
Reseersättningar, förslagsvis	10 000	
Expenser, förslagsvis	26 000	
Övriga utgifter, förslagsvis	<hr/> 100	37 000

¹ Från detta anslag bestrides intill ett belopp av högst 500 kronor för budgetår utgifter för komplettering av bibliotekets samlingar av porträtt av riksdagsledamöter (bankoutsk. utl. nr 19/1947).

Kronor

Kronor

Militieombudsmannen och hans expedition21. *Avlöningar, förslagsanslag***Avlöningsstat**

Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, förslagsvis	214 000	
Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	42 000	
Rörligt tillägg, förslagsvis	137 000	393 000

22. *Omkostnader, förslagsanslag*

Sjukvård m. m., förslagsvis	900	
Reseersättningar, förslagsvis	14 000	
Expenser, förslagsvis	13 000	
Övriga utgifter, förslagsvis	100	28 000

Riksdagens revisorer och deras kansli23. *Arvoden till revisorerna, förslagsanslag*

Arvoden, förslagsvis		46 000
----------------------	--	--------

24. *Avlöningar, förslagsanslag***Avlöningsstat**

Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, förslagsvis	40 000	
Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	135 000	
Rörligt tillägg, förslagsvis	94 000	269 000

25. *Omkostnader, förslagsanslag*

Sjukvård m. m., förslagsvis	400	
Reseersättningar, förslagsvis	20 000	
Expenser, förslagsvis	9 500	
Övriga utgifter, förslagsvis	100	30 000

Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli26. *Avlöningar, förslagsanslag***Avlöningsstat**

Arvoden för deltagande i sammanträden, förslagsvis	3 000	
Arvode till sekreteraren och kanslichefen, förslagsvis	40 000	
Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis	105 000	
Rörligt tillägg, förslagsvis	78 000	226 000

27. *Omkostnader, förslagsanslag*

Sjukvård m. m., förslagsvis	1 000	
-----------------------------	-------	--

	Kronor	Kronor
Reseersättningar, förslagsvis	80 000	
Expenser, förslagsvis	30 000	
Övriga utgifter, förslagsvis	10 000	121 000
<hr/>		
28. <i>Andel i gemensamma kostnader för Nordiska rådet, förslagsanslag</i>		
Utgifter:		
Arvoden till gemensam personal, kostnader för utredningar m. m., förslagsvis	18 500	
Tryckningskostnader för rådets förhandlingar, förslagsvis	46 500	
Informationsmaterial, förslagsvis	7 000	
Reseersättningar m. m., förslagsvis	3 100	
	<hr/>	
	75 100	
Särskilda uppbördsmedel		
Övriga nordiska länders andelar i utgifterna	— 100 ¹	75 000
<hr/>		
29. <i>Andel i kostnaderna för tidskriften Nordisk Kontakt, förslagsanslag</i>		
Utgifter:		
Kostnader för utgivande av Nordisk Kontakt, förslagsvis	45 200	
Särskilda uppbördsmedel		
Övriga nordiska länders andelar i utgifterna	100	
Försäljning av Nordisk Kontakt	100 — 200 ¹	45 000
<hr/>		
Pensioner		
30. <i>Pensioner åt f. d. riksdagsmän, förslagsanslag</i>		1 780 000
31. <i>Pensioner åt efterlevande till riksdagsmän, förslagsanslag ..</i>		610 000
32. <i>Pensioner åt f. d. befattningshavare m. fl., förslagsanslag ..</i>		1 060 000
33. <i>Pensioner åt efterlevande till befattningshavare m. fl., förslagsanslag</i>		186 000
Diverse		
34. <i>Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond, förslagsanslag</i>		122 000
35. <i>Vinstutlottning i samband med ungdomens lönsparande, förslagsanslag</i>		1 300 000
36. <i>Vinstutlottning i samband med allmänt lönsparande, förslagsanslag</i>		1 800 000
37. <i>Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, förslagsanslag</i>		10 000

¹ Formellt beöpp.

	Kronor
38. <i>Arbetsgivaravgift till den allmänna sjukförsäkringen m. m., förslagsanslag</i>	195 000
39. <i>Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggpensioneringen, förslagsanslag</i>	750 000
	<hr/> Summa 38 426 000